

Obsah

Úvod o projektu	7
Poděkování	9
Uvedení do problematiky	11
Metodická doporučení	13
1. Obecné poznatky o titulcích	15
Terminologie	15
Otevřené titulky jako jazykový překlad	17
Některé rozdíly mezi otevřenými a skrytými titulky	19
Otevřené titulky v Televizním klubu neslyšících	21
Stručná historie vzniku skrytých titulků v USA	22
Stručná historie vzniku skrytých titulků v Evropě a u nás	24
Technologie vysílaných skrytých titulků	25
Způsob zobrazování skrytých titulků	29
Velikost zobrazovaných skrytých titulků	32
Umístění a zarovnání skrytých titulků na obrazovce	34
2. Pořady z hlediska výroby skrytých titulků	37
Filmy	37
Seriály	39
Dokumenty, naučné pořady	40
Besedy, talk-show, debaty	41
Zábavné pořady	41
3. Výroba titulků	43
Audiovizuální předloha pro výrobu titulků	43
Vlastní výroba skrytých titulků	44
Činnosti potřebné při výrobě skrytých titulků	44
Pořizování textu psaním z náslechu	45
Zápis textu přímo do řádků titulků	45
Zápis textu po odstavcích	46
Práce po celých pracovních etapách	47
Využití textu ze scénáře v elektronické podobě	48
Formální úprava textu načteného ze scénáře	50
Základní technické požadavky	51
Sestavování textu do titulků	52
Příliš dlouhá souvětí	56

4. Synchronizace a doba zobrazení titulků	57
Časové kódy	57
Nejen číst titulky, ale i sledovat děj	58
Doba zobrazení titulku	59
Nasazování titulků do obrazu	61
5. Úpravy titulků po nasazení do obrazu	63
Posun časového kódu	63
Přesun části jednoho titulku do titulku sousedního	64
Sdružování krátkých rychlých dialogů	65
Další úpravy textu	66
Názory na krácení textu	67
Redukce počtu titulků – obecně	70
Specifika redukce textu v českých filmech	71
Příliš dlouhá doba zobrazení titulku	72
Nevhodné spojování promluv s pauzou	73
Přizpůsobení časování titulků střihům	74
Priority při úpravách	75
6. Kontrolní projekce	77
Za svou práci si odpovídáme sami	80
7. Jazyk titulků	81
Běžně mluvený jazyk	81
Dialekty	82
Vulgarismy	83
Počeštěná cizí slova	85
„Lámaný jazyk“	86
Nežádoucí překlad slovenštiny do češtiny	89
Oznamování cizojazyčných promluv	89
Přepis cizojazyčných textů	93
Latinské texty	95
Čísla a číslovky	97
8. Cizí jména a zeměpisné názvy	99
Cizí jména	99
Slovanská cizí jména	100
Anglosaská, francouzská a severská cizí jména	101
Skloňování cizích jmen	103
Cizí zeměpisné a jiné názvy	104

9. Titulkování dabovaných filmů	107
Složitá cesta cizojazyčného textu ke skrytým titulům	107
Překlad cizojazyčného textu pro dabing	108
Riziko chybného překladu	109
Kostrbatý překlad	110
Úprava přeloženého textu pro dabing	111
Chyby z dabingu – opravovat, či neopravovat	113
10. Oznamování zvuků	117
Ruchy ve filmu	117
Chybějící oznámení zvuku	118
Jak zvuky zapisovat	120
Které zvuky ve filmu do titulků zapisovat	122
Když očekávané zvuky nenastanou	124
Neočekávané zvuky	128
Různé varianty podobných zvuků	130
Zvukové projevy emocí	132
Emoce v promluvách	134
Nadbytečné oznamování zvuků	135
11. Hudba ve filmu	141
Chyby při oznamování hudby	141
12. Zpěv a písničky ve filmu	149
Standardní časování písniček při nasazování do obrazu	152
Nadstandard – zvýraznění rytmu písniček	153
Písničky v cizím jazyce	154
13. Indikace hovořících postav	157
Proč je nutné rozlišovat hovořící postavy	157
Problémy s rozlišováním postav při tvorbě titulků	158
Nejasná identifikace postav na základě jmen	160
Pomlčky jako indikace změny mluvčího	162
Kdy není potřeba postavy indikovat	166
Rozlišování známých mluvčích se stejnou barvou promluv	167
Promluvy neznámých postav se stejnou barvou	169
Rozhovor známých a neznámých postav mimo obraz	170
Lokalizace postav hovořících mimo obraz	171
Vnitřní hlasy, vzpomínky	172
14. Barvení titulků	175
Možnosti a omezení barevného spektra	175

Barvení skrytých titulků není luxusem	176
Výhody barevného odlišování promluv	177
Nevýhody barevného odlišování promluv	178
Různé názory na způsob výběru barev	178
Přidělování barev titulkům u hraných filmů	179
Barvení titulků u seriálů	180
Barvy titulků oznamujících zvuky	182
Barvení titulků u černobílých filmů	183
Barvy u dokumentů a magazínů	183
Nežádoucí změny barev textu	184
15. Problémy, se kterými se potýkáme	187
Nekvalitní zvukový záznam	187
Nepřesný postsynchron v českém filmu	189
Promluvy „přes sebe“	189
Patlání a koktání ve hraném filmu	192
Mix skrytých a otevřených titulků	196
16. Dětská verze titulků	201
Tvorba titulků pro děti má specifická pravidla	201
Úpravy textu pro neslyšící děti	201
Rychlost rolování titulků pro děti	204
Upravovat všechny pohádky, nebo ne	205
17. Rozmanitost požadavků na skryté titulky	207
Neslyšící osoby	207
Osoby ohluchlé po osvojení si mluveného jazyka	207
Nedoslýchavé osoby	208
Osoby se souběžným postižením sluchu a zraku	208
Slyšící osoby	209
Není na světě člověk ten, co by se zavděčil lidem všem	209
Závěr	211
Použitá a doporučená literatura	213
O autorech	217
O České komoře tlumočnicků znakového jazyka	219
Poznámky	203